

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

№1 від 23.01.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»

№ ... від 26.01.2026

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
(учителі навчального курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»)**

**ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ – ПРЕДМЕТ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ УСПІШНОГО ВИПУСКНИКА НУШ»**

**«ENTREPRENEURSHIP AND FINANCIAL LITERACY – SUBJECT FOR
THE FORMATION OF A SUCCESSFUL NUS GRADUATE**

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри сучасних методики навчання
№ 1 від 22.01.2026

Харків — 2026

Розробник: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Грінченко О.І., старший викладач кафедри сучасних методик навчання (секція природничо-математичних дисциплін))

Напрямок підвищення кваліфікації: Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОНУ від 12.10.2022 р. № 904)

Термін дії програми: з 01.01.2026 до 31.12.2028 року

Рецензенти:

Тимохова Ганна, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, канд. екон. наук, доцент

Саввіч Олександр, методист Центру методичної та аналітичної роботи, магістр, методист вищої категорії, тренер НУШ, супервізор

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена впровадженням Державного стандарту базової середньої освіти (2022), який орієнтує освітній процес на формування компетентностей і наскрізних умінь учнів, необхідних для їх соціалізації, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації. У цих умовах економічна освіта потребує не лише оновлення змісту, а й переосмислення методик навчання, форм організації освітнього процесу та підходів до оцінювання результатів навчання.

Особливої актуальності набуває питання забезпечення якості освіти, ефективного викладання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» в умовах зростання ролі самостійної та практичної діяльності учнів, цифровізації освітнього процесу, поширення дистанційного/змішаного навчання. Використання сучасних технологій і методик відкриває нові можливості для підвищення навчальної мотивації учнів та формування в них підприємливості та фінансової грамотності. Перед учителем/учителькою курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» стоїть завдання формування в учнів економічного мислення, розвитку м'яких навичок, наскрізних умінь для втілення сформованих ключових компетентностей у економічно обґрунтовану діяльність.

Зміст програми «Підприємництво та фінансова грамотність – предмет для формування успішного випускника НУШ» спрямований на формування в педагогів цілісного бачення сучасного освітнього середовища, оволодіння практичними інструментами та методиками їх використання у викладанні курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» відповідно до вимог Державного стандарту, і, як наслідок, на підвищення якості економічної освіти в сучасних умовах.

Цільова група. Учителі курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» закладів загальної середньої освіти, які потребують оновлення знань (за новими Державними стандартами/модельними програмами), прагнуть вдосконалити свої професійні компетентності у сфері навчання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» в НУШ.

Обсяг (тривалість). Програма розрахована на 36 академічних годин (1,2 кредиту ЄКТС). Передбачено проведення 33% лекційних занять, 50.% практико-орієнтованих видів робіт, а також 17% самостійної роботи та участь слухачів курсів у підсумкових заходах

Особливості реалізації програми. Програма реалізується як інтенсивний курс протягом 1 місяця. Проведення навчальних занять забезпечують викладачі КВНЗ «ХАНО» та педагоги, які володіють методиками та прийомами ефективного навчання підприємництва і фінансової грамотності в сучасних умовах.

Навчальний процес організовується з поєднанням синхронних та асинхронних форм роботи, що забезпечує гнучкість навчання, доступність матеріалів і можливість індивідуальної освітньої траєкторії для кожного слухача, що особливо важливо в умовах складної безпекової ситуації. Синхронна складова (онлайн-заняття, консультації) спрямована на обговорення ключових теоретичних положень, демонстрацію цифрових інструментів, аналіз педагогічних кейсів та обмін професійним досвідом. Асинхронна складова передбачає самостійне опрацювання слухачами навчальних матеріалів, виконання запропонованих практичних завдань, підготовку до підсумкового тестування.

Особлива увага приділяється організації зворотного зв'язку. Для чого використовуються цифрові платформи, месенджери, форум навчального курсу, інтерактивні опитування, спільні документи, що дозволяє оперативно відстежувати навчальний прогрес слухачів, підтримувати їхню мотивацію та залученість.

Форма (форми) підвищення кваліфікації. Інституційна (очна, дистанційна або змішана).

Мета підвищення кваліфікації. Удосконалення професійних компетентностей учителів курсу «Підприємництво і фінансова грамотність», необхідних для організації освітнього процесу відповідно до положень Державного стандарту базової середньої освіти щодо досягнення очікуваних результатів навчання і формування успішного випускника НУШ шляхом добору і використання сучасних ефективних методик і технологій навчання, виховання й розвитку учнів.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглибити й розширити знання вчителів курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» з теорії і практики навчання для реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- удосконалити професійні компетентності вчителів курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» щодо використання сучасних ефективних методик і технологій навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- розвинути уміння вчителів щодо моделювання освітнього процесу на уроках курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти;
- сформувати практичні навички учителів курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» щодо реалізації підприємницьких проєктів в межах освітнього процесу в ЗЗСО.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться.

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності вчителя курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»:

- А2. Предметно-методичної;
- Г2. Організаційної.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

- знання та розуміння теорії і практики навчання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»;
- уміння використовувати ефективні інструменти й технології для навчання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»;
- моделювання освітнього процесу на уроках курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти;
- практичні навички учителів курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» щодо реалізації підприємницьких проєктів в межах освітнього процесу в ЗЗСО.

Система та критерії оцінювання результатів.

Для оцінювання успішності навчання використовуються такі форми:

- вхідне діагностування, яке передбачає анкетування слухачів з важливих питань змісту та методики навчання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»;
- поточне оцінювання (обговорення кейсів, виконання практичних вправ тощо);
- підсумкове оцінювання (виконання тестових завдань за змістом навчальних занять).

Для отримання документа про підвищення кваліфікації слухач має подолати встановлений прохідний поріг успішності (65% правильно виконаних завдань).

Документ про підсумки підвищення кваліфікації. За результатами успішного виконання програми видається свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка, яке розміщується на сайті Академії.

Вартість курсів підвищення кваліфікації за освітніми програмами професійного розвитку:

- для педагогічних працівників всіх категорій та керівників закладів освіти, що фінансуються з місцевих бюджетів Харківської області, безкоштовні.
- для працівників закладів освіти державної та приватної форм власності, працівників закладів інших, крім освіти, галузей, та інших регіонів визначається Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія

неперервної освіти», що розміщено у розділі “Публічна інформація” на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/>)

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено проведення інтерактивних лекційних занять. Особливістю пропонованих практичних занять є широке використання цифрових ресурсів, а також обговорення та розв’язування професійних кейсів тощо.

Самостійна робота передбачає опрацювання додаткових джерел, роботу з цифровими ресурсами, створення дидактичних матеріалів, виконання завдань для самоперевірки.

Підсумковими заходами є самооцінювання слухачами виконаних практичних завдань, що сприятиме аналізу засвоєння матеріалу й формуванню навичок систематизації та аналізу отриманих знань.

Зміст програми складається з 3 модулів та 13 взаємопов’язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 15 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 15 балів. Успішним вважається результат проходження тесту на 65 %. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 36 год, з них: 13 год — лекційні заняття, 17 год — практико-орієнтовані заняття, 4 год — самостійна робота, 2 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

№ теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти						
1.1.	Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти і модельних навчальних програм у викладанні курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»	1	1	2		4
1.2	Педагогічна діяльність учителя як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти	2				2
1.3	Психолого-педагогічні умови організації освітнього процесу в НУШ	1	1			2
1.4	Сучасні підходи до навчання підприємництву і фінансовій грамотності в Новій українській школі	1	1	2		4
1.5	Створення та використання навчального контенту за допомогою систем штучного інтелекту	1	1			2
1.6	Розвиток soft skills засобами кооперативного навчання	1	1			2
	Разом за модулем	7	5	4		16
МОДУЛЬ 2. Освітній процес з підприємництва і фінансової грамотності в умовах сьогодення						
2.1.	Сучасні освітні технології на уроках курсу «Підприємництво і фінансова грмотність»	1	1			2
2.2.	Від потреб до раціонального використання ресурсів і сталого розвитку	1	1			2
2.3	Як працює податкова система і соціальне забезпечення в сучасних умовах	1	1			2
2.4	Розвиток математичної компетентності в курсі «Підприємництво і фінансова грамотність»		2			2
2.5	Формуємо ставлення до грошей як одного з основних економічних ресурсів людини	1	1			2
2.6	Практичні аспекти фінансової грамотності людини	1	1			2
2.7	Проект «Шкільне соціальне підприємство»: від ідеї до реалізації		2			2
	Разом за модулем	5	9			14
МОДУЛЬ 3. Організаційний						
4.1.	Настановне заняття. Вхідне опитування	1	1			2

№ теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
4.2.	Конференція з обміну досвідом.		2			2
	Разом за модулем	1	3			4
	Підсумкові заходи				2	2
	Усього:	13	17	4	2	36

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти

Тема 1.1. Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти і модельних навчальних програм у викладанні курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»

Інтеграція підприємливості та фінансової грамотності в соціальну і здоров'язбережувальну освітню галузь відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Новий навчальний курс «Підприємництво і фінансова грамотність» для 8-9 класів НУШ – відповідь соціальний запит і необхідний компонент освіти. Особливості організації навчання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» у 8-х класах в закладах освіти за новими модельними навчальними програмами. Складові освітнього простору навчального курсу «Підприємництво і фінансова грамотність».

Практикум: Розробка навчальної програми та календарно-тематичного плану на основі модельних програм

Тема 1.2 Педагогічна діяльність учителя як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Теоретичні та правові основи забезпечення якості освіти в Україні.

Сутність понять якості освіти та якості освітньої діяльності, їх єдність і багатокомпонентність.

Інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості освіти. Побудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Інституційний аудит закладів загальної середньої освіти. Норми і правила педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Складники освітнього процесу. Розбудова ефективної внутрішньої системи забезпечення якості освіти на засадах академічної доброчесності.

Педагогічна діяльність як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти, її вплив на якість результатів навчання здобувачів освіти.

Тема 1.3 Психолого-педагогічні умови організації освітнього процесу в НУШ

Психолого-фізіологічні та інші індивідуальні особливості учнів підліткового віку та їх урахування в організації освітнього процесу. Принцип наступності для базової середньої освіти та психологічні механізми соціалізації та саморозвитку особистості учнів в сучасному освітньому просторі. Спілкування як провідна діяльність учнів підліткового віку та його урахування в організації освітнього процесу.

Фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток особистості та реалізація творчого потенціалу учнів. Стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції в цілому. Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. Розвиток критичного мислення й нестандартного розв'язування проблем. Індивідуальна освітня траєкторія учня: принципи побудови та планування. Становлення цілеспрямованої мотиваційної активності суб'єкта учіння.

Нові соціально-професійні ролі вчителя НУШ: фасилітатор, тьютор, коуч. Особистісна готовність педагога до змін у контексті реалізації змісту Концепції НУШ. Роль учителя Нової української школи у створенні учнівської спільноти, розвитку демократичних цінностей, встановленні правил взаємодії, розвитку лідерства й навичок співпраці. Розвиток конфліктологічної компетентності вчителя та медіація в освітній діяльності. Створення психологічно безпечного освітнього середовища. Запобігання булінгу. Суб'єктивне благополуччя як критерій адаптованості учасників освітнього процесу в освітньому просторі.

Психологічні засади розвитку професійних компетентностей вчителя НУШ. Здатність до особистісної саморегуляції емоційних станів і почуттів. Розвиток психологічної стійкості й резильєнтності. Готовність до психолого-соціальної самопідтримки та підтримки учасників освітнього процесу в кризових ситуаціях.

Практикум. Моделюючі вправи на застосування практичних кейсів регуляції емоційних станів.

Тема 1.4 Сучасні підходи до навчання підприємництва і фінансовій грамотності в Новій українській школі

Актуальність економічної освіти у світі, що швидко змінюється. Виклики сучасного суспільства: цифрова економіка, нестабільність ринків, фінансова залежність молоді. Цілі економічної освіти в Новій українській школі (НУШ).

Зміна акцентів: від академічної теорії — до життєвої компетентності. Компетентнісний підхід: що має знати, вміти і розуміти учень. Формування підприємницького мислення як ключової навички XXI століття.

Підприємливість як наскрізна компетентність, яка застосовується у всіх сферах життя: від піклування про власний розвиток до активної участі у житті суспільства. Основні знання, уміння, навички та ставлення, пов'язані з підприємницькою компетентністю.

Як курс сприяє формуванню підприємницької ідентичності. Роль школи у підтримці кар'єрного вибору та самореалізації учня. Значення нового курсу для майбутнього учнів і розвитку країни.

Практикум: Моделювання розробки бізнес-плану підприємства.

Тема 1.5 Створення та використання навчального контенту за допомогою систем штучного інтелекту

Поняття штучного інтелекту (Artificial Intelligence). Виклики та ризики використання ШІ. Проблема регулювання використання ШІ.

Деякі можливості використання ШІ в освіті: від генерування навчальних матеріалів, тестових завдань, презентацій до візуалізації, анімацій та відео.

Робота з LLM: особливості налаштування контексту та промтів у ChatGPT, Gemini, Claude, Perplexity тощо. Головні принципи створення запитів (промтів) для нейронних мереж.

Спеціальні платформи ШІ для освіти та робота з ними: Magic School, BriskTeaching, Notebook LM, Canva тощо

Практикум: робота з нейромережами для навчання (створення тренажерів, тестових завдань, планів уроків 5Е, презентацій, зображень, відеооглядів тощо).

Тема 1.5 Розвиток soft skills засобами кооперативного навчання

Поняття soft skills (м'яких навичок). Значення soft skills в сучасному суспільстві. Приклади м'яких навичок. Soft Skills «4k»: креативність, критичне мислення, кооперація, комунікаційні навички.

Кооперативне навчання та важливі принципи його організації. Відмінність кооперативного навчання від традиційної групової роботи.

Приклади використання кооперативного навчання на уроках для розвитку soft skills в умовах дистанційного навчання: спільні проєкти, дослідження, інтерактивні плакати, ментальні карти тощо.

Поради учням щодо спільної взаємодії в малих групах.

Практикум. Складання завдань для організації кооперативного навчання в процесі викладання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»; вибір ролей для учнів; захист створеного завдання та його сценарію.

МОДУЛЬ 2. Освітній процес з підприємництва і фінансової грамотності в умовах сьогодення

Тема 2.1 Сучасні освітні технології на уроках курсу «Підприємництво і фінансова грамотність»

Інтегрований підхід до навчання, творчої організації освітнього процесу вчителями навчального курсу «Підприємництво і фінансова грамотність».

Загальна характеристика компетентнісно орієнтованого уроку. Принципи організації та побудови інноваційного уроку курсу «Підприємництво і фінансова грамотність».

Сучасні педагогічні технології та інтерактивні інструменти формування компетентності «Підприємливість та фінансова грамотність». Навчання через ситуації.

Кейс-метод. Створення освітнього середовища на уроках для формування в учнів підприємливості та фінансових навичок.

Практикум: Проектування уроків курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» з використанням інноваційних методів та технологій.

Тема 2.2 Від потреб до раціонального використання ресурсів і сталого розвитку

Добробут особистий і суспільний. Фактори і ресурси добробуту. Потреби, їх види і проблема вибору в економіці.

Економічні ресурси «земля», праця, капітал, підприємницькі здібності, технологія, інформація. Обмеженість природних, особистих і економічних ресурсів для забезпечення добробуту.

Принципи сталого розвитку як елемент неперервного навчання і виховання. Реалізація цілей сталого розвитку і формування світогляду, що базується на засадах сталості.

Дії особистого характеру з реалізації принципів сталого розвитку.

Практикум. Питання досягнення сталого розвитку, ефективного управління та обґрунтованого прийняття рішень у змісті курсу «Підприємництво і фінансова грамотність».

Тема 2.3 Як працює податкова система і соціальне забезпечення в сучасних умовах

Суспільні блага та роль податків у їх формуванні. Історія виникнення податків. Податки в різних країнах світу. Податкова система України та податкова культура українців.

Що таке пенсія та основні цілі пенсійного забезпечення. Види пенсійного забезпечення. Пенсійна система України.

Практикум. Розрахунок податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військового збору.

Тема 2.4 Розвиток математичної компетентності в курсі «Підприємництво і фінансова грамотність»

Фінансова грамотність та її роль та безпосередній вплив на рівень благополуччя людини. Вплив математики на процес формування у здобувачів освіти фінансової грамотності.

Основні рекомендації та практико-орієнтовані завдання фінансового напрямку на уроках інтегрованого курсу «Підприємництво та фінансова грамотність».

Практикум. Розв'язування типових задач на розрахунок сімейного бюджету, відсотку за депозитом, вартості кредитування.

Тема 2.5 Формуємо ставлення до грошей як одного з основних економічних ресурсів людини

Історія виникнення грошей. Види та форми грошей. Функції, що виконують гроші. Вартість грошей та інфляція. Що таке валюта? Роль національної грошової одиниці у функціонуванні держави.

Історія українських грошей. Історичні передумови виникнення гривні. Розвиток грошової одиниці в Україні. Процес виробництва грошей, зображення та елементи захисту гривні. Українська нумізматики, пам'ятні та колекційні монети.

Практикум. Розрахунок рівня інфляції в країні. Розрахунок курсу гривні до світових валют.

Тема 2.6 Практичні аспекти фінансової грамотності людини

Економічний зміст поняття «фінанси домогосподарств». Характеристика фінансової поведінки споживача. Чинники, які впливають на поведінку споживача. Особливості впливу фінансової грамотності на суверенітет споживача. Формування нової фінансової культури споживача. Обізнаність фінансового споживача. Фінансова поведінка.

Практикум: Аналіз варіантів фінансової поведінки можна вважати грамотною. Вирішення завдань зі складання сімейного бюджету.

Тема. 2.5. Проєкт «Шкільне соціальне підприємство»: від ідеї до реалізації

Поняття «шкільне підприємництво» та особливості його функціонування. Особливості розвитку концепції сталого розвитку. Сутність соціального підприємництва. Соціальне шкільне підприємництво. Іноземний та український досвід у створенні та діяльності шкільних підприємств.

Особливості формування стартапу. Розвиток навичок соціального шкільного підприємництва. Фандрайзинг та краудфандинг. Благодійництво – складова сучасного підприємництва.

Практикум. Відпрацювання основних етапів розробки і здійснення навчального проєкту «Шкільне підприємство»

МОДУЛЬ 3. Організаційний

3.1. Настановне заняття. Вхідне діагностування

Ознайомлення слухачів з організацією, змістом та умовами проведення навчальних занять курсів. Надання рекомендацій щодо активного навчання, а

також підготовки до підсумкового тестування й конференції з обміну досвідом.

Анкетування та вхідне діагностування слухачів курсів підвищення кваліфікації.

3.2. Конференція з обміну досвідом

Обговорення актуальних питань методики навчання курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» в сучасних умовах. Виклики та шляхи їх подолання: як нам це вдається!

Аналіз професійних ситуацій з практики слухачів курсів.

Підсумкове тестування

Виконання слухачами курсів завдань підсумкового тестування з використанням онлайн-платформ.

Практичні роботи

(зазначенні у відповідних темах за навчально-тематичним планом).

Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Розробити 1 розділ (на вибір) навчальної програми курсу «Підприємництво і фінансова грамотність» на основі модельної програми.
2. Дослідити ресурси платформи «Освіта для життя»: концепцію соціальної і здоров'язберезувальної освітньої галузі.
3. Розробити чек-лист опитування учнів для визначення рівня фінансової грамотності чи оцінки підприємницьких здібностей учнів.
4. Виконати запропоновані завдання для самоперевірки.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році». URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93000/
5. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
6. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року) URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetaпно-z-2022-roku>
7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
8. Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
9. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2024/09.08.2024/typova-osvitnya-prohrama-dlya-5-9-klasiv-zzso-1120-vid-09082024.pdf>

Основна література

1. Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., Van den Brande, G. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Люксембург: Publication Office of the European Union. URL: https://ipq.org.ua/upload/files/files/03_Novyny/2016.07.8-9_EntrComp/EntreCompFramework%20UKR.pdf
2. Дятленко С., Конопкін В., Корнецький А., Кучерук О., Савицький І. Соціальне шкільне підприємництво: твій перший стартап: Посібник для учнів

8 (9, 10, 11) класів, батьків та освітян. – К.: ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ ПРЕС», 2020. – 184 с.

3. Ефективна підготовка до інтегрованих уроків з фінансової грамотності : методичні поради. URL:

<https://talan.bank.gov.ua/uploads/ekspertyza/files/metodychka-intehratsiia-finansovoi-hramotnosti.pdf>

4. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній; відп. за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОІППО, 2022. 168 с.

5. Рамка підприємницьких компетенцій EntreComp+ для малого та середнього бізнесу в Україні. URL: <https://epo.org.ua/downloads/EntreComp.pdf>

6. Рамка фінансових компетентностей дітей та молоді України. URL: <https://talan.bank.gov.ua/fingramotnist#ramky-kompetentnostey>

7. Роз'яснення щодо окремих питань оцінювання результатів навчання відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти Додаток до Листа МОНУ URL:

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/67d/44e/c61/67d44ec61e945882496290.pdf>

8. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь: Як оцінювати в Новій українській школі. Методичний посібник URL:

9. Соціальне шкільне підприємництво: будуємо перший справжній бізнес. Посібник для тренерів. URL: <https://studbiz.in.ua/navchitisya/posibnyk-training>

Додаткова література

1. Підприємництво і фінансова грамотність : підруч. для 8 класу закл. загал. серед освіти / Р. Р. Гургула, Р. Р. Буяк, Б. Ю. Куждеба, Є. М. Сливка, В. О. Сухінська. Тернопіль : Астон, 2025. – 144 с .

2. Пластун О., Панченко С. Підприємництво і фінансова грамотність : підруч. для 9 класу закл. загал. серед. освіти. – Харків : Вид-во «Ранок», 2025. — 160 с.

3. Ролік В., Войтицька Л., Тригуб О. Підприємництво і фінансова грамотність: підруч. для 8 класу закл. загал. серед. освіти. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2025. – 128 с.

4. Стеценко І., Андрусич О. Підприємництво і фінансова грамотність : підруч. для 8 класу закл. загал. серед. освіти – К. : Світич, 2025. – 88 с.